

**Björt Samuelson
Sirið Stenberg
Ingilín D. Strøm
Jóhannis Joensen
løgtingsmenn**

Løgtingið

Løgtingsmál nr. 55/2019: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um kærunevnd í lendismálum (Kærumyndugleikin sambært náttúrumargfeldislógini, náttúrufriðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini lagdur til Kærunevndina í lendismálum, sum skiftir navn til Kærunevndin í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum)

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um kærunevnd í lendismálum
(Kærumyndugleikin sambært náttúrumargfeldislógini, náttúrufriðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini lagdur til Kærunevndina í lendismálum, sum skiftir navn til Kærunevndin í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 110 frá 13. desember 2006 um kærunevnd í lendismálum, sum broytt við løgtingslóg nr. 49 frá 17. mai 2011, verða gjørdar hesar broytingar:

1. Heitið á løgtingslógini verður orðað soleiðis:

“Løgtingslóg um kærunevnd í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum”

2. § 1, stk. 1 verður orðað soleiðis:
“Landsstýrismaðurin setur kærunevnd í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum við fimm nevndarlimum. Formaðurin skal vera lögfrøðingur, hinir fyra skulu vera ávikavist náttúrukønur, umhvørviskønur, byggi- og verklagskønur og landmálarakønur.

Fyri formannin og hinar nevndarlimirnar verða valdir tiltakslimir við samsvarandi sakkunnleika. Starvstíðin hjá nevndarlimum og tiltakslimum er 4 ár. Nevndarlimur verður sitandi, til nýggjur limur er valdur.”

3. Í § 2, stk. 1 verður “kærunevndina í lendismálum” broytt til:
“kærunevndina í náttúru-, umhvørvisog lendismálum”
4. Í § 2, stk. 3 og § 4, stk. 1 verður “kærunevndini í lendismálum” broytt til: “kærunevndini í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum”

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. juli 2020.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn lögdu í november 2019 uppskot til náttúrumargfeldislóg fyrir tingið, og er gildiskoman sett til 1. juli 2020. Hetta uppskot er fylgilógarbroyting til náttúrumargfeldislógina.

Endamálið við broytingaruppskotið er at flyta kærummyndugleikan hjá landsstýrismanninum í umhvørvismálum sambært náttúrumargfeldislógini, náttúrufríðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini til Kærunevndina í lendismálum. Í tí sambandi verður Kærunevndin í lendismálum víðkað við tveimum limum og skiftir navn til Kærunevndin í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum.

Orsøkin til broytingaruppskotið er, at tað verður mett at vera skynsamt at savna kærumsáviðgerðina eftir teimum omanfyri nevndu lógunum hjá eini kærunevnd, so at arbeidsorkan í stjórnarráðnum kann verða brúkt betur. Mett verður somuleiðis, at málini fáa skjótari og betri viðgerð í eini kærunevnd, sum er samansett av fólki, sum umframt lögfrøðiligt innlit hava náttúru- og umhvørvisfórleika.

Fyri Umhvørvis- og vinnumálaráðið hevur broytingin við sær, at størri arbeidsorka verður til at taka sær av øðrum uppgávum í stjórnarráðnum. Tá ið kærumsáviðgerðin eftir teimum omanfyri nevndu lógunum, sum í dag er partur av arbeiðinum hjá avvarandi stjórnarráði, verður lögð til Føroya Kærustovn, kann Umhvørvis- og Vinnumálaráðið í staðin brúka hesa orkuna til onnur náttúru- og umhvørvismál.

Stuttur samandráttur

Broytingaruppskotið ber hesar broytingar við sær:

- Kærunevndin í lendismálum verður víðkað við tveimum limum, sum skulu vera ávikavist náttúru- og umhvørviskønir.
- Heitið á lögtingslóg um kærunevnd í lendismálum verður broytt til lögtingslóg um kærunevnd í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum.

Ummæli

Uppskotið er meinlíkt lógaruppskoti 140/2018, sum undanfarna landsstýriskvinna í umhvørvismálum sendi til hoyringar í sambandi við, at uppskot um náttúrumargfeldislóg varð lögð fyri tingið. Víst verður til fylgiskjølina í lm. nr. 140/2018.

Kapittul 2. Avleiðingar av uppskotið

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið fær fíggjarligar avleiðingar fyri landsmyndugleikar. Samsvarandi tí øktu arbeidsbyrðuni verður mælt til at hækka samsýningina til nevndarformannin úr kr. 2.500 til kr. 3.500 um mánaðin og samsýningina til hinar nevndarlimirnar úr kr. 1.250 til kr. 1.750 um mánaðin. Við broytingini, sum skotin verður upp, hækka tær árliku nevndarsamsýningarnar úr tilsamans kr. 93.000 til kr. 147.000, t.e. ein árlig meirútreiðsla á kr. 54.000.

Broytingaruppskotið hevur eisini við sær, at Føroya Kærustovni fer at tørva ein royndan lögfrøðing afturat at fyrireika náttúru- og umhvørviskærumál fyri Kærunevndina í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum, og í tí sambandi verður mælt til at hækka játtanina til Føroya Kærustovni við kr. 660.000.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið fær bara umsitingarligar avleiðingar fyri landsmyndugleikar. Við broytingaruppskotinum verður Kærunevndin í lendismálum víðkað við tveimum limum, sum skulu vera ávikavist náttúru- og umhvørviskønir. Nevndin skiftir í hesum sambandi navn og fer at eita Kærunevndin í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum.

Kærunevndin í lendismálum hevur higartil viðgjørt kærur um avgerðir hjá kommunum sambært býarskipanarlógini ella byggisamtykt, avgerðir hjá Umhvørvisstovuni sambært tinglýsingarlógini og lógtingslóg um matrikulering og sundurbýti, avgerðir hjá kommunum sambært 1881-lógini um ognartøku, avgerðir sambært lóg um eigaraíbúðir og avgerðir sambært lóg um bygging. Árin 2015 til 2017 hevur nevndin havt í miðal 16 kærur til viðgerðar um árið. Í 2018 fekk nevndin 17 kærur.

Í framtíðini skulu eisini avgerðir sambært náttúrumargfeldislógini, náttúrufriðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini kunna kærast til ta víðkaðu kærunevndina. Mett verður, at kærunevndin í fyrstu syftu fær í mesta lagi 10 kærur til viðgerðar um árið sambært hesum lógunum.

Broytingaruppskotið hevur við sær, at Umhvørvis- og vinnumálaráðið kann brúka størri part av arbeiðsorkuni til onnur náttúru- og umhvørvismál.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Uppskotið hevur ongar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið fær ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið fær hvørki fíggjarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri nakað ávíst øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Eingir millumtjóðasáttmálar eru á økinum, sum heimastýrið hevur skyldu til at fylgja.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Eingir tvørgangandi millumtjóðasáttmálar eru viðkomandi fyri lógaruppskotið.

1) Hoyvíkssáttmálin

Onki ósamsvar er í lógaruppskotinum við Hoyvíkssáttmálan.

2) Evropeiski mannarættindasáttmálan, EMRS

Onki ósamsvar er í lógaruppskotinum við Evropeiska mannarættindasáttmálan.

3) Sáttmáli Sameindu tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek

Onki ósamsvar er í lógaruppskotinum við ST-sáttmálan um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

2.9. Markaforðingar

Uppskotið elvir ikki til markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir, ei heldur ger lógaruppskotið onnur inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Ongar ásetingar eru um skatt ella avgjöld í lógaruppskotinum.

2.12. Gjöld

Ongar ásetingar eru um gjöld í lógaruppskotinum.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið leggur ikki skyldur á likamligar ella lögfrøðiligar persónar.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Lógaruppskotið heimilar landsstýrismanninum at seta kærunevnd. Kærmyndugleikin sambært náttúrumargfeldislógini, náttúrufríðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini verður lagdur til hesa kærunevnd í náttúru-, umhvørvis- og lendismálum

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Nei.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Nei.

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1

Til nr. 1

Nevndin verður víðkað til eisini at fevna um onnur viðurskiftir enn lendismál og skiftir tí navn samsvarandi tí víðkaða evnisøkinum.

Til nr. 2

Broytingin í § 1 hevur við sær, at kærunevndin verður víðkað úr trimum upp í fimm nevndarlimir. Teir báðir nevndarlimirnir, sum koma afturat, skulu vera ávikavist náttúru- og umhvørviskønir. Førléikakrøvini skulu geva nevndini førléika at viðgera kærur eftir ávikavist náttúrumargfeldislógini, náttúrufriðingarlógini, umhvørvisverndarlógini og havumhvørvisverndarlógini.

Til § 2

Sambært ásetingini kemur lógin ætlandi í gildi samstundis sum løgtingslóg um fyrisiting av margfeldinum í náttúruni og løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um náttúrufriðing.

Á Løgtingi, 23. januar 2020

Bjørt Samuelsen

Sirið Stenberg

Ingilín D. Strøm

Jóhannis Joensen